

יסודות החשבונאות

פרק 10 - נכס פיננסי זמין למכירה

תוכן העניינים

1. כללי 1

נכס פיננסי זמין למכירה

שאלות

(1) חברת "מניות זה אנחנו" נוהגת להשקיע במניות ובאיגרות חוב של חברות רבות במשק. לאחרונה החברה גייסה את דני לתפקיד סמנכ"ל הכספים של החברה וכן רכשה החברה מספר ניירות ערך ודני מתלבט לגבי הטיפול החשבונאי בניירות ערך אילו.

נדרש:

- א. מהן האפשרויות העומדות בפני דני באשר לסיווג נכס פיננסי? (הבחן בין מכשירי הון ומכשירי חוב).
- ב. מהם התנאים לסיווג נכס פיננסי לקבוצת "נכס פיננסי זמין למכירה"?

(2) במסגרת הסכם לרכישת מניות, התהוו לחברת "מניות זה אנחנו" עלויות שונות:

1. החברה שילמה עמלת מכירה לבורסה בסך של 20 שקלים.
2. בעסקה אחרת החברה שילמה לעורכי דין 10 שקלים בקשר למכירת מניות.
3. במסגרת עסקה זו, השקיעה עובד של החברה 10 שעות עבודה בהכנת מסמך המפרט את תנאי המכירה. העובד מרוויח סך של 20 שקלים לשעת עבודה.

נדרש:

- א. מהן עלויות עסקה?
- ב. אילו סוגי עלויות ייחשבו כעלויות עסקה ואילו סוגי עלויות לא ייחשבו כעלויות עסקה?
- ג. דון בטיפול החשבונאי בעלויות השונות שהתהוו לחברת "מניות זה אנחנו" בהנחה כי החברה מטפחת בהשקעה במניות לפי שיטת "נכס פיננסי זמין למכירה"?

(3) נדרש:

- הצג את הטיפול החשבונאי בנכס פיננסי זמין למכירה בדוחות הכספיים של ישות:
- א. כיצד תוצג השקעה בנכס פיננסי זמין למכירה במאזן חברה?
 - ב. כיצד משפיעה השקעת חברה בנכס פיננסי זמין למכירה על דו"ח רווח והפסד?

(4) חברת EZ100 השקיעה לאחרונה במניית חברת טבע. מחיר המניה ביום רכישתה (01.01.2010) – 50 שקלים. החברה שילמה לעורך דין שטיפל בעסקת הרכישה 5 שקלים. כמו כן, איציק, עוזר החשב של החברה, השקיעה יום עבודה בעסקת הרכישה (איציק משתכר 30 שקלים ליום). ביום 31.12.2010 ערך המניה הסתכם ל-75 שקלים. ביום 31.12.2011 מחיר המניה בשוק הינו 25 שקלים. החברה סיווגה את השקעתה במניית חברת טבע כהשקעה זמינה למכירה.

נדרש:

א. הצג פקודות יומן לתאריכים 01.01.2010, 31.12.2010 ו-31.12.2011 עבור ההשקעה.

ב. הצג השפעת ההשקעה על הדוחות הכספיים של החברה לשנים 2010 ו-2011.

ג. הבחן בין שני מצבי עולם: ירידת הערך שהתהוותה ביום 31.12.2011 היא ירידת ערך בעלת ראייה אובייקטיבית לירידת ערך.

(5) חברת EZ100 השקיעה במניה ובאג"ח של חברת טבע. נכון לשנת 2011 הפסידה החברה סכום של כ-20 שקלים בגין השקעתה במניה וסכום של 20 שקלים בגין השקעתה באגירת החוב. החברה הכירה בהפסד בדו"ח רווח והפסד (כלומר, קרן ההון בחובה מוינה להפסד) שכן היו תנאים שהצביעו על כך שמדובר בירידת ערך בעלת ראיות אובייקטיביות לירידת ערך. בשנת 2012 הכריזה חברת טבע על המצאה חדשה בתחום התרופות הגנריות. בהתאם, מחיר המניה והאג"ח של החברה המריאו שחקים.

נדרש:

מהו הטיפול החשבונאי בעליית ערך שהתוותה לחברת EZ100 בגין השקעתה? הבחן בין ההשקעה במניות (הון) והשקעה באג"ח (חוב).

(6) חברת EZ100 השקיעה ביום 01.01.2009 100 שקלים ברכישת נכס פיננסי זמין למכירה. ביום 30.06.2009 השווי ההוגן של ההשקעה הינו 120 שקלים. ביום 31.12.2009 השווי ההוגן של ההשקעה הינו 110 שקלים. ביום 01.01.2010 ההשקעה נמכרה בתמורה ל-110 שקלים.

נדרש:

הצג פקודות יומן בגין רכישת ההשקעה של חברת EZ100.

(7) ענה בקצרה על השאלות הבאות:

- א. כיצד נקבע השווי ההוגן של השקעה בהון של ישות, כאשר זו מסווגת כנכס פיננסי זמין למכירה?
- ב. כיצד נקבע השווי הוגן של השקעה בחוב של ישות, כאשר זו מסווגת כנכס פיננסי זמין למכירה?
- ג. כיצד יוכר דיבידנד אשר התקבל בגין השקעה בהון של ישות אשר סווגה כנכס פיננסי זמין למכירה?

- (8) ביום 1.2.2004 רכשה חברת "הברזל" 20,000 מניות 1 ₪ ע.נ של חברת "רימונים" בבורסה לניירות ערך בת"א.
 ביום הרכישה ייעדה החברה השקעה זו כהשקעה זמינה למכירה.
 ביום 30.9.2006 מכרה החברה 8,000 מניות.
 ביום 30.11.2006 רכשה החברה 5,000 מניות נוספות.
 הצג פקודות יומן לשנים 2004-2006.

להלן נתונים לגבי מחיר המניה לתאריכים שונים:

מחיר בנקודות	תאריך
100	01.01.2004
150	31.12.2004
130	31.12.2005
170	30.09.2006
100	30.11.2006
200	31.12.2006

- (9) ביום 1.1.2004 רכשה חברת המשקיע 25,000 ₪ ערך נקוב אגרות חוב קונצרניות של חברת זוהר בע"מ. החברה ייעדה את אגרות החוב כהשקעה זמינה למכירה. אגרות החוב נושאות ריבית שנתית בשיעור של 7%, המשולמת אחת לשנה ביום 31 בדצמבר ואילו הקרן תפרע בשני תשלומים שווים החל מיום 31.12.2008.

להלן נתונים לגבי ריבית השוק:

שיעור ריבית שוק	תאריך
8%	1.1.2004
7.5%	31.12.2004

- (10) ביום 1 בינואר 2007 רכשה חברת "זיו" בע"מ 10,000 מניות 1 ₪ ערך נקוב ממניות חברת "דורית" בע"מ הנסחרת בבורסה. חברת "זיו" בע"מ סיווגה השקעה זו כזמינה למכירה.
 לקראת תום שנת 2008, עקב קשיים כלכליים לטווח ארוך אליהם נקלעה חברת "דורית" בע"מ, חלה ירידת ערך משמעותית בערך המניה שלה.
 לקראת תום 2009, עקב חתימה על חוזה מכירה גדול ונרחב עם לקוח מחו"ל, התאוששה חברת "דורית" בע"מ ממצבה הכלכלי הקשה בו הייתה שרויה.
 מחירי המניה של חברת "דורית" בע"מ (ב-₪):

מחיר מניה	תאריך
10	1 בינואר 2007
17	31 בדצמבר 2007
4	31 בדצמבר 2008
9	31 בדצמבר 2009

מהו סך ההפסד בגין ההשקעה בחברת "דורית" בע"מ, כפי שייכלל בדוח רווח והפסד של חברת "זיו" בע"מ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008?

- א. 0 ₪.
 ב. 40,000 ₪.
 ג. 60,000 ₪.
 ד. 70,000 ₪.
 ה. 130,000 ₪.

מהי יתרת הקרן ההונית בגין ההשקעה בחברת "דורית" בע"מ, כפי שתיכלל במאזן חברת "זיו" בע"מ ליום 31 בדצמבר 2009?

- א. 0 ₪.
 ב. 20,000 ₪.
 ג. 40,000 ₪.
 ד. 50,000 ₪.
 ה. 60,000 ₪.

11 ביום ה-01 ביוני 2008 רכשה חברת דין 25,000 מניות של חברת גלעד. החברה ייעדה השקעה זו כהשקעה זמינה למכירה. ביום ה-01 לספטמבר 2009 החליטה חברת דין לנצל את רמות המחירים הנמוכות של מניית גלעד, והיא רכשה 5,000 מניות נוספות של החברה. גם השקעה זו יועדה לקבוצת הזמין למכירה.

להלן נתונים לגבי מחיר מניית חברת גלעד :

₪	תאריך
5	01.06.2008
7	31.12.2008
2	01.09.2009
5	31.12.2009

נדרש :

- א. רשום פקודות יומן בגין השקעת חברת דין במניות חברת גלעד בשנים 2008-2009.
 ב. הצג את השפעת ההשקעה על דוחותיה הכספיים של חברת דין לשנים 2008-2009.

12 ביום 01.02.2005 רכשה חברת "לילין" 20,000 מניות של חברת "אליש". החברה לא סווגה השקעה זו לקבוצת שווי הוגן דרך רווח והפסד. ביום 31.12.2005 החליטה החברה לממש 30% מהשקעתה בחברת "אליש", ועשתה זאת באותו היום. ביום 01.04.2006 רכשה החברה 10,000 מניות נוספות של חברת אליש, בתמורה ל-140,000 שקלים. השקעה זו יועדה אף היא כהשקעה זמינה זמינה למכירה.

להלן נתונים על מחיר מניית חברת "אליש" לתאריכים שונים :

תאריכים	מחיר מניה (₪)
01.01.2005	8
01.02.2005	10
31.12.2005	12
01.02.2006	7
01.04.2006	?
31.12.2006	*11

*הנח כי לתאריך זה ישנם סימנים לתנאים אובייקטיביים של ירידת ערך.

נדרש :

- א. רשום פקודות יומן לשנים 2005-2006 כפי שיירשמו בספרי חברת לילין בגין השקעתה במניות חברת אליש.
- ב. הצג את השפעת ההשקעה בחברת אליש על דוחות חברת לילין לשנים 2005-2006.

13 חברת "בייבילנד" בע"מ (להלן : "החברה") הוקמה ביום 30 בנובמבר 2008 ועוסקת בפיתוח וייצור מוצרי תינוקות בישראל. ביום 1 ביוני 2009 רכשה החברה 10,000 מניות 1 ₪ ערך נקוב של חברת "שם-לי" בע"מ בבורסה לניירות ערך. ביום 15 באוקטובר 2009 רכשה החברה 8,500 מניות 1 ₪ ערך נקוב נוספות של חברת "שם-לי" בע"מ.

להלן הסעיפים המאזניים הרלוונטיים להשקעה במניות חברת "שם-לי" בע"מ, כפי שהופיעו בספרי החברה ליום 31 בדצמבר 2009 :

השקעה במניות	₪ 55,500
קרן הון נטו, (בזכות)	₪ 7,880

ביום 1 בינואר 2010 מכרה החברה 2,220 מניות 1 ₪ ערך נקוב וביום 26 באוקטובר 2010, בשל מגמות של עליית שערים בענף, רכשה החברה 5,000 מניות 1 ₪ ערך נקוב נוספות של חברת "שם-לי" בע"מ. כל הרכישות האמורות לעיל בוצעו בהתאם לראיית הנהלת החברה את רכישת ההשקעה כהשקעה לטווח ארוך.

שיעור המס החל על רווחים מניירות ערך הינו 20%.
 להלן נתונים ביחס למחירי מניית "שם-ליי" בע"מ:

שער המניה ב-₪	תאריך
?	01.06.2009
2.70	15.10.2009
3	01.01.2010-31.12.2009
3.60	26.10.2010
4	31.12.2010

מהו מחיר מניה 1 ₪ ערך נקוב של חברת "שם-ליי" בע"מ ליום 1 ביוני 2009?

- א. 2.00 ₪.
- ב. 2.27 ₪.
- ג. 2.70 ₪.
- ד. 3.00 ₪.
- ה. 3.255 ₪.

מהי ההשפעה בגין ההשקעה במניות חברת "שם-ליי" בע"מ על דוח רווח והפסד (לפני השפעת המס), כפי שתיכלל בדוח רווח והפסד של החברה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010?

- א. 854 ₪.
- ב. 1,182 ₪.
- ג. 1,235 ₪.
- ד. 1,298 ₪.
- ה. 6,660 ₪.

מהי יתרת קרן ההון נטו בגין ההשקעה בחברת "שם-ליי" בע"מ, כפי שתיכלל במאזן החברה ליום 31 בדצמבר 2010?

- א. 0 ₪.
- ב. 9,850 ₪.
- ג. 21,558 ₪.
- ד. 26,948 ₪.
- ה. 28,130 ₪.